خبر

نمی‌دانم اسکله غیرمجاز داریم یا نه

■ **مهر:** رییس کل گمرک ایران با بیان اینکه گمرک تنها در اسکله‌ها و مرز رسمی مستقر است، گفت: در برخی مرزها معابر غیررسمی وجود دارد که گمرک در آنها مستقر نیست و چنانچه کالایی از این معابر وارد کشور شود، به طور حتم قاچاق است. عباس معمارنژاد درباره اسکله‌های غیرمجاز در کشور گفت: گمرک تنها در اسکله‌هایی مستقر است که به عنوان اسکله‌های رسمی و مرز رسمی در کشور مطرح و شناخته شده است. معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی با بیان اینکه نمی‌دانم اسکله غیرمجاز در کشور وجود دارد یا خیر، تصریح کرد: گمرک در تمام اسکله‌هایی که به عنوان مرز رسمی کشور توسط دولت تعیین شده است، مستقر است و نظارت بر امر ورود و خروج کالا را بر عهده دارد.

صدور دستور واردات بنزین

■ **مهر:** نایب‌رییس کمیسیون انرژی مجلس گفت: وزارت نفت در شرایط فعلی و به علت برخی مشکلات، دستور واردات بنزین به کشور را صادر کرده است. ناصر سودانی با تایید خبر واردات روزانه ۱۴میلیون لیتر بنزین به کشور اظهار داشت: دستور واردات بنزین به کشور به دو علت مهم صادر شده است و به طور حتم این واردات موقتی خواهد بود. سودانی حادثه پالایشگاه آبادان و کاهش تولید این پالایشگاه را نیز علت دیگر واردات بنزین به کشور خواند.

احتمال افزایش نرخ سود بانکی

■ **فارس:** رییس کل بانک مرکزی در حالی از نظریه لزوم بالاتر بودن نرخ سود بانکی از تورم، باقاطعیت دفاع می‌کند که به نظر می‌رسد با این وجود نه‌تنها کاهش نرخ سود بانکی منتفی است، بلکه باید شاهد افزایش نرخ سود هم باشیم. بحث کاهش نرخ سود بانکی که از آغاز دولت نهم مطرح شد، طی سال‌های ابتدایی این دولت به اجرا درآمد ولی از چند سال اخیر، این سیاست دولت بنا به دلایل مختلفی متوقف شد و هنوز شاهد تک‌رقمی شدن نرخ سود بانکی نیستیم. برخلاف این نظریه، اخیرا در بانک مرکزی و دولت زمزمه‌هایی مبنی بر افزایش نرخ سود بانکی هم شنیده شده است و برخی نیز تغییرات اخیر در اعضای شورای پول و اعتبار را برای این منظور تفسیر می‌کنند.

بسیاری بدون دلیل یارانه می‌گیرند

■ **ایسنا:** استاندار تهران با بیان اینکه باید در آمار کسانی که یارانه می‌گیرند تجدیدنظر شود عنوان کرد: بسیاری از افراد بدون دلیل یارانه می‌گیرند چرا که در زمان اعلام ثبت‌نام برای دریافت یارانه‌ها بر اساس تبلیغات مسموم از جمله سه‌رقمی یا نجومی شدن تورم نسبت به ثبت‌نام اقدام کردند؛ همچنین افرادی هستند که در حال حاضر نیازی به یارانه ندارند و این پول را برای زمان از کارافتادگی‌شان پس‌انداز می‌کنند و عده‌ای هم از سر کنجکاوی ثبت‌نام کرده‌اند در حالی که باید مکانیزمی تعریفی شود که این افراد بتوانند در زمان نیاز از این یارانه‌ها استفاده کنند.

کاهش ۳۳۰هزار بشکه‌ای تولید نفت

■ **مهر:** مدیرعامل شرکت مناطق نفت‌خیز جنوب با اشاره به کاهش ۳۳۰هزار بشکه تولید نفت ایران، یکی از دلایل این کاهش تولید نفت را پیر بودن میادین بزرگ نفتی عنوان کرد و گفت: امسال با اجرای یک طرح ضربتی، کاهش تولید نفت ایران جبران می‌شود. وی تصریح کرد: اما شرکت ملی نفت ایران برای جبران این کاهش تولید، روش‌های تولید ثانویه با افزایش تعداد حفاری‌ها، نصب و راه‌اندازی پمپ‌های درون چاهی و تزریق گاز را در دستور کار قرار داده است.

۱۸ مشاور محرابیان عزل شدند

■ **فارس:** طی نامه‌ای از سوی معاون منابع انسانی وزارت صنعت، معدن و تجارت، ۱۸ مشاور محرابیان وزیر سابق صنایع و معادن از کار خود برکنار شدند. در این نامه با اشاره به تشکیل وزارتخانه جدید صنعت، معدن و تجارت گفته شده که احکام مشاوران قبلی، دیگر وجاهت قانونی ندارد.

پرونده ۴ خودروساز در تعزیرات

■ **ایسنا:** مدیرعامل سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان با بیان اینکه روش قیمت‌گذاری خودرو تغییری نکرده است، از ارسال پرونده چهار شرکت خودروساز متخلف به سازمان تعزیرات حکومتی در آینده نزدیک خبر داد. محمدحسن نکویی‌مهر با تاکید به اینکه هرگونه افزایش قیمت خودرو پس از بررسی اسناد مربوطه در کمیته خودرو و سازمان حمایت صورت می‌گیرد، گفت: پس از انجام مراحل فوق در ابتدای تیرماه، کمیته خودرو با برخی از درخواست افزایش قیمت‌های شرکت‌های پارس خودرو و ایران‌خودرو موافقت کرده ضمن اینکه براساس مصوبه این کمیته مقرر شد که قیمت برخی از خودروها نیز کاهش یابد.

تسهیلات ۱۰میلیون تومانی در تهران

■ **فارس:** معاون برنامه‌ریزی استاندار تهران گفت: برای ایجاد اشتغال در استان تهران تا سقف ۱۰میلیون تومان تسهیلات ارایه می‌شود. نعمت‌الله ترکی درباره وضعیت اشتغال در استان تهران اظهار داشت: از ۳۶۳هزار سهمیه اشتغال در استان تهران تاکنون ۸۰ هزار فرصت شغلی ایجاد شده است. وی ادامه داد: سهم استان تهران از تشکیل مشاغل خانگی حدود ۱۳۴میلیارد تومان است.

بهای نفت بلافاصله بعد از سقوط قذافی بیش از ۲ دلار کاهش یافت

کاهش قیمت با سرنگونی «جناب سرهنگ نفت»

رضا زندی

عکس: رویترز

«دیکتاتور نفتی» سقوط کرد، قیمت نفت پایین آمد. ۴۲سال پیش اما با کودتای «سرهنگ نفت»، بهای نفت ۲۰ درصد بالا رفته بود. نفت گاهی «مرکب تاریخ» است. بالا و پایینش را می‌نویسد. «معمر قذافی» که چهار دهه شیر مرغوب‌ترین چاه‌های نفت را در دست داشت، حالا «آواره» شده است. بلافاصله بعد از انتشار اولین خبر سقوط طرابلس به دست انقلابیون، قیمت نفت برنت برای تحویل در ماه اکتبر بیش از دو دلار و ۳۰ سنت کاهش یافت تا بازار نفت نخستین واکنش مثبتش را اعلام کند. قیمت هر بشکه نفت دریای شمال به سطح ۱۰۷ دلار رسید. از شش ماه پیش که انقلاب مردم لیبی آغاز شد صادرات یک میلیون و ۴۹۰ هزار بشکه‌ای نفت لیبی متوقف شده است. ۸۵ درصد نفت لیبی به اروپا صادر می‌شود. مهم‌ترین التهاب بازار نفت با شروع دوباره تولید نفت لیبی، آرام‌آرام تسکین خواهد یافت. خداحافظ «کلنل نفت».

فرار رییس شرکت نفت به تونس

منابع آگاه از فرار «عمران بوکرا»، رییس شرکت ملی نفت لیبی به تونس خبر می‌دهند. پیش از این وزیر نفت لیبی نیز به ایتالیا گریخته بود. لیبی صاحب بزرگ‌ترین و مرغوب‌ترین ذخایر نفت آفریقاست. این کشور در سال ۲۰۱۰ روزانه یک‌میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه نفت و فرآورده‌های نفتی تولید می‌کرد. اما پیش از شروع انقلاب مردم تولید نفت این کشور به یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه کاهش یافته بود. لیبی با همین میزان تولید در رتبه دوازدهم تولیدکنندگان جهانی قرار داشت. با تشدید درگیری‌ها در لیبی که از بهمن‌ماه ۸۹ شروع شد، تولید نفت این کشور متوقف شد. هرچند با تسلط مخالفان قذافی بر برخی منابع نفتی، با همکاری قطر، نفت بسیار کمی صادر شد تا درآمد انقلابیون باشد.

تولید کامل نفت سه سال وقت می‌خواهد

چنانچه انقلابیون به سرعت زمام امور لیبی را در دست بگیرند و تولید نفت در لیبی آغاز شود، قیمت نفت در بازارهای جهانی بازهم کاهش خواهد یافت. وال‌استریت ژورنال در گزارشی از کنترل انقلابیون بر شرکت نفتی «خلیج عرب» خبر داد. بنا بر گزارش‌های منتشرشده چنانچه امنیت تاسیسات نفتی تامین شود، انقلابیون می‌توانند در یک دوره دوهفته‌ای روزانه ۱۸۰ هزار بشکه نفت تولید کنند. کارشناسان نفتی پیش‌بینی کرده‌اند ظرف دو ماه توان تولید نفت لیبی به روزانه ۵۰۰ هزار بشکه خواهد رسید. این میزان نفت به مصرف داخلی خواهد رسید. شرکت مشاوره‌ای نفتی «وود مکنتر» تخمین زده است که سه سال طول خواهد کشید تا لیبی بتواند با ظرفیت کامل یک میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه‌ای نفت تولید کند.

تولید ۲۵۰ هزار بشکه در سه هفته آینده

عبدالجلیل معیوب، مدیر اطلاعات شرکت ملی نفت لیبی در گفت‌وگو با رویترز از احتمال آغاز تولید نفت از دو میدان نفتی عمده این کشور در شرق لیبی ظرف سه هفته آینده خبر داد: «میادین نفتی ما هم‌اکنون در حال نگهداری هستند و ما همچنان منتظر برقراری امنیت هستیم.» مخالفان لیبی برای محافظت از میادین نفتی یک نیروی ویژه حفاظت از تاسیسات نفتی تشکیل داده‌اند. ظرفیت تولید روزانه میدان‌های نفتی «صریر» و «مسلی» ۲۵۰ هزار بشکه است. این دو میدان یک‌ششم کل تولید نفت لیبی را تشکیل می‌دهد. نگرانی مهم این روزها احتمال وقوع انفجاردر میادین نفتی از سوی قذافی است. وی پیش از این مخازن نفتی لیبی را تهدید کرده بود. هرگونه انفجار در مخازن نفتی می‌تواند بازار نفت را به کما ببرد.

احتمال کاهش بیشتر قیمت نفت

با شروع بحران لیبی در بیست و ششمین روز بهمن سال گذشته، نفت در بازار کم شد. آن هم نفت مرغوب و سبک لیبی که ۸۵درصد آن به مصرف اروپا می‌رسید. اجلاس صدو پنجاه و نهم اوپک به‌دلیل اختلاف‌نظر در افزایش عرضه نفت به تنش کشیده شد و عربستان یک‌تنه بیش از ۱/۵ میلیون بشکه به تولید نفتش اضافه کرد تا خلأ لیبی در بازار نفت احساس نشود. اما نفت عربستان سنگین بود و نفت لیبی سبک. پس این‌بار آژانس بین‌المللی انرژی به میدان آمد و ۶۰ میلیون بشکه نفت سبک را از ذخایر استراتژیکش آزاد کرد تا هم مشکل کمبود نفت سبک در بازار حل شود، هم نفت عربستان را به ذخایر استراتژیکش اضافه کند. دعوا بر سر پرکردن جای لیبی در بازار نفت اوپک را به انشقاق کشید. اگر نفت لیبی به مرور وارد بازار شود، قیمت برنت سقوط کرده به پایین‌تر از صد دلار خواهد رسید و به سمت ۹۰ دلار پیش خواهد رفت. وال‌استریت ژورنال در گزارشی در خصوص تولید دوباره نفت لیبی آورده است: «ازسرگرفته‌شدن تولید نفت لیبی و پایین‌آمدن قیمت نفت خام می‌تواند امیدبخش اقتصادهای چالش‌برانگیز آمریکا و اروپا باشد.» قیمت نفت از اوایل ماه می ۱۴درصد کاهش یافته است. بهای نفت در بازار آسیا دیروز به بشکه‌ای ۸۱ دلار و ۷۹ سنت رسید.

> **وقتی جناب سرهنگ رهبر لیبی شد، می‌خواست خزانه‌اش را پر از پول نفت کند. پس باید نفت را گران‌تر می‌فروخت. «شیخ سرخ» به او پیشنهاد کرد برای بالا بردن قیمت نفت، کمپانی‌های نفتی را به جان هم بیندازد. ماجرای قذافی و «شیخ» شنیدنی است**

نماینده قذافی در پارکینگ اوپک

همه وزرا کنار پرچم کشورشان نشسته بودند. همه خبرنگاران منتظر نماینده لیبی بودند تا ببینند نماینده قذافی کنار پرچم لیبی می‌نشیند یا نماینده مخالفان. سرپرست وزارت نفت ایران، اجلاس صدوپنجاه و نهم اوپک را افتتاح کرد بی‌آنکه جایگاه لیبی پر شده باشد. پس از سخنرانی افتتاحیه، خبرنگاران از سالن بیرون می‌روند. بعد خبر می‌رسد نماینده قذافی از پارکینگ و به دور از چشم خبرنگاران به جلسه اوپک آورده شده و پیش از اتمام جلسه هم به دور از چشم خبرنگاران جلسه را ترک کرده است. توجیه اوپک در دعوت از نماینده قذافی، رفتار براساس رویه سازمان‌ملل متحد بود. جالب آنکه در آن اجلاس، لیبی با افزایش سقف تولید اوپک که پیشنهاد عربستان بود، مخالفت کرد و در کنار کشورهایی چون ونزوئلا، عراق، آنگولا و ایران ایستاد. حالا با سقوط قذافی، نماینده مخالفان در اجلاس صد و شصتم اوپک شرکت خواهد کرد. با ورود نفت لیبی به بازار اوپک چه واکنشی نشان خواهد داد؟

نماینده ایران: اوپک واکنش نشان می‌دهد

نماینده ایران در هیات عامل اوپک در واکنش به کاهش قیمت نفت گفته است: «اوپک در صورت تداوم کاهش قیمت‌های جهانی نفت واکنش نشان خواهد داد.» محمدعلی خطیبی در گفت‌وگویش با شانا اضافه کرده است: «سابقه تاریخی نشان داده که هر زمان قیمت‌ها روند نزولی پیدا کرده و بازار از حالت طبیعی خارج شود اوپک برای تعادل بازار دخالت کرده است.» وی از رایزنی میان وزیران عضو سازمان اوپک به‌طور منظم خبر داده است: «هر زمان که ریاست اوپک احساس کند شرایط نگران‌کننده است، از اعضا برای جلسه فوق‌العاده دعوت خواهد کرد.» و بعد هم از رایزنی و مشورت دبیرخانه اوپک گفته است: «دبیرخانه و ریاست اوپک تحولات بازار را به دقت زیر نظر دارند. تاکنون نیازی به تشکیل اجلاس فوق‌العاده از سوی اوپک احساس نشده است.» براساس یک عرف معمول، اجلاس فوق‌العاده اوپک در صورت تشکیل، در کشور ریاست کنفرانس وزرا برگزار می‌شود. عربستان و گروه کبوترهای اوپک در حال حاضر روابط تیره‌ای با ایران دارند. به همین‌دلیل هم در اجلاس ۱۵۹ اوپک، با برگزاری اجلاس فوق‌العاده موافقت نکردند. خطیبی به خوبی می‌داند اجلاس فوق‌العاده اوپک به دلیل عدم تمایل عربستان برای حضور در ایران برگزار نخواهد شد به همین دلیل چنین جملاتی گفته است. ولی در گفت‌وگو دیگری با مهر ریاضت و رکود اقتصادی در اروپا را باعث به وجود آمدن مازاد عرضه نفت در بازار و افزایش ذخیره‌سازی گسترده نفت توسط مصرف‌کنندگان اعلام کرد. وی پیش‌بینی کرد با شروع فصل سرما قیمت نفت افزایش یابد، فعلا که سرنگونی قذافی سوژه بازار نفت است.

آهن پاره‌های جنگ جهانی - صادرات لیبی

تا قبل از کشف نفت در لیبی و پس از استقلالش در سال ۱۹۵۱، تنها صادرات این کشور آهن‌پاره‌هایی بود که از جنگ جهانی دوم در صحراها برجای مانده بود. با کشف نفت در سال ۱۹۵۵ قانون نفت لیبی به تصویب رسید. شش سال بعد و در سال ۱۹۶۱، شرکت نفتی «اکسون» اولین پایانه صادرات نفت لیبی را در البریته ساخت تا نخستین محموله نفت لیبی بارگیری شود. ظرف پنج سال تولید نفت این کشور به یک میلیون بشکه در روز رسید. در سال ۱۹۶۲، ۱۹ کمپانی نفتی در لیبی مشغول فعالیت شدند. اما شش سال بعد از آن تعداد کمپانی‌های نفتی به ۳۹ شرکت رسید. از اکسون و «شل» گرفته تا «بی‌پی» و «انی» معمر قذافی اول سپتامبر ۱۹۶۹ با کودتایش، چاه‌های نفت لیبی را در دست گرفت. ماجرای قذافی و «شیخ‌سرخ» داستان جالبی‌است.

قذافی و «شیخ سرخ»

قذافی که سودای رهبری جهان عرب را داشت، تنها رییس کشوری بود که در سومین اجلاس سران کشورهای اوپک شرکت نکرد؛ اجلاسی که چهار سال پیش در عربستان برگزار شد. او همواره عربستان را رقیب جدی خود می‌دانست. اما قذافی «فوت» کار را از نخست‌وزیر وقت عربستان فراگرفته بود. وقتی جناب سرهنگ، رهبر لیبی شد، می‌خواست خزانه‌اش را پر از پول نفت کند. پس باید نفت را گران‌تر می‌فروخت. عبدالله التریکی، نخست‌وزیر عربستان و معروف به «شیخ سرخ» به او پیشنهاد کرد برای بالا بردن قیمت نفت، کمپانی‌های نفتی را به جان هم بیندازد.

قذافی کمپانی‌ها را به جان هم انداخت. ابتدا خودسرانه تولید روزانه شرکت‌های «اسو» و «اکسیدنتال» را کاهش داد. شرکت اولی به جهت پشتوانه‌های قوی خود نفتش را از منابع دیگر آفریقایی برای صادرات آماده کرد اما شرکت دوم زانو زد و کانال سوئز در ۱۹۷۰ که بسته شد، کمپانی «اسو» هم از پای درآمد. با این اقدام قذافی قیمت نفت به سرعت ۲۰ درصد افزایش یافت.

درآمد سرانه به ۱۰ هزار دلار رسید

کلنل قذافی در دسامبر ۱۹۷۱، منابع بریتیش پترولیوم در لیبی را ملی کرد. ذخایر عظیم «صریر» آن روزگار در دست «بی.پی» بود. آرام‌آرام کمپانی‌های نفتی بزرگی چون «گلف»، «آموگو»، «تکزاگو» و... لیبی را ترک کردند و شرکت دولتی نفت لیبی بر مصدر امور نشست. در سال ۱۹۷۹ درآمد سرانه لیبی به ۱۰ هزار دلار رسیده بود. پنج‌برابر سال‌های قبل، سال ۱۹۷۹، لیبی در فهرست کشورهای حامی تروریست قرار گرفت؛ فهرستی که توسط ایالات متحده تهیه می‌شد. واشنگتن سفارتخانه‌اش را در طرابلس بست و شرکت‌های آمریکایی از خرید نفت لیبی منع شدند. در سال ۱۹۸۶ هرگونه معامله آمریکایی‌ها با دولت لیبی ممنوع شد.

۲۱ دسامبر ۱۹۸۸، انفجار بوئینگ ۷۴۷ بر فراز لاکربی عرصه را بر «سرهنگ قذافی» تنگ‌تر کرد. کمپانی ملی نفت لیبی نفتش را به جای آمریکا به بازارهای اروپا، ترکیه، برزیل و... صادر می‌کرد. اما سرمایه‌گذاری برای توسعه صنعت نفتش متوقف شده بود.

کمپانی‌های نفت آمدند اما دیر شده بود

اوضاع لیبی روز به روز بدتر می‌شد. در فاصله سال‌های ۹۲ تا ۹۹ درآمد سرانه لیبی ۲۰درصد کاهش یافت. وضع اقتصاد کشور سرهنگ هیچ خوب نبود. او بخش مهمی از درآمد نفتی را هم به خاندان خود اختصاص داده بود. شورش‌های پراکنده لیبی را تکان می‌داد اما سرکوب می‌شد. بالاخره قذافی قبول کرد به قربانیان لاکربی غرامت بدهد تا ماجرا ختم شود. ۱۳ نوامبر ۲۰۰۳ تحریم‌های لیبی و صنعت نفتش کاملا برداشته شد. هدف قذافی رساندن تولید نفت لیبی به سه میلیون بشکه در روز بود. پس تولید نفت باید دوبرابر می‌شد. غول‌های نفتی دوباره به طرابلس آمدند. با شرایط خاص جناب سرهنگ. اما ظاهرا دیگر دیر شده بود. فصل خداحافظی «سرهنگ نفتی» فرا رسیده بود. پایان جناب‌سرهنگ.

حرکت به سمت سکه ۶۰۰ هزار تومانی

شرق: دیروز درهای بازارهای جهانی بعد از تعطیلات پایان هفته به روی مشتریان باز شد و قیمت هر اونس طلا تا هزار و ۸۸۴ دلار هم بالا رفت، هرچند که در ادامه این قیمت تعدیل شد و در حوالی هزار و ۸۸۰ دلار به تثبیت رسید. به این ترتیب به نظر می‌رسد باز هم خبری از آرام شدن اوضاع نیست و نگرانی‌ها نسبت به بدهی‌های آمریکا و اروپا ادامه دارد. جالب اینکه حتی سقوط معمر قذافی و پایتخت‌اش طرابلس نیز نتوانست آبی بر آتش هیجان در بازار طلا باشد یعنی رشد قیمت‌ها که با آغاز انقلاب در تونس و مصر آغاز شده و با بسط آن به دیگر کشورها از جمله لیبی بالا گرفته بود حتی با آرام‌تر شدن منطقه هم فروکش نمی‌کند. موسسه تحقیقات بین‌المللی اف.سی.اس پیش‌بینی کرده است: گرچه احتمال کاهش هشت درصدی قیمت طلا تا ماه آینده وجود دارد ولی قیمت این فلز گرانبها تا یک سال آینده روندی صعودی خواهد داشت و به بیش از دوهزارو ۴۰۰دلار در هر اونس خواهد رسید. بر اساس پیش‌بینی این موسسه، قیمت طلا ممکن است تا ماه آینده میلادی به ۱۷۲۵ دلار کاهش یابد. به عقیده تحلیل‌گران این موسسه، مشکل اصلی در بازار طلا این است که مردم و سرمایه‌گذاران در شرایط نگران‌کننده کنونی تنها به دنبال خرید طلا هستند ولی به درستی نمی‌دانند چرا طلا می‌خرند. در بازار داخلی هم قیمت طلا در حال رشد است، البته بدون اینکه مردم عجله‌ای برای خرید داشته باشند و برای خرید به بازار هجوم بیاورند. باید به این نکته اشاره کرد ظاهرا مردم که در هفته‌های گذشته بیشتر ناظر تحولات بودند کم‌کم در حال خروج از شوک هستند و به عبارت دیگر پدیده‌ای به نام سکه ۵۰۰ هزار تومانی را باور کرده‌اند، به همین دلیل هم گروه بزرگ‌تری روز یکشنبه برای خرید دست به کار شدند و احتمالا به تدریج باز هم بر تعداد خریداران افزوده خواهد شد. در آخرین روز معاملاتی یعنی یکشنبه گذشته ارزش هر سکه بهار آزادی طرح قدیم به ۵۴۵ هزار تومان رسید و نوع جدید سکه هم ۵۳۳ هزار تومان معامله شد. محمد کشتی آرای، رییس اتحادیه کشوری طلا و جواهر دلیل رشد قیمت طلا در بازار داخلی را تبعیت از بازارهای جهانی می‌داند و می‌گوید: قیمت سکه روز شنبه کمی پایین‌تر از نرخ جهانی طلا بود، اما روز یکشنبه نرخ سکه در بازار داخلی دقیقا مطابق با نرخ طلا در بازارهای جهانی رشد کرد. کشتی‌آرای با اشاره به اینکه روز شنبه سکه در بازار خریدار چندانی نداشت، افزود: در روز یکشنبه متقاضیان و خریداران سکه در بازار افزایش یافته و همین امر باعث شده که اختلاف قیمت سکه در بازار داخلی با قیمت طلا در بازارهای جهانی زیاد شود. وی قیمت سکه‌ها در بازار داخلی را منطقی و بدون حباب عنوان کرد و گفت: برخی از سکه فروشان از کاهش مجدد قیمت سکه نگران هستند؛ به همین دلیل از خرید سکه امتناع می‌کنند، اما از لحاظ قانونی نمی‌توان این افراد را مجبور به خرید سکه کرد. رییس اتحادیه کشوری طلا و جواهر با تاکید بر اینکه وضعیت بازار سکه و طلای داخلی عادی است، افزود: به دلیل قرار گرفتن در ایام سوگواری دادوستد و خریدوفروش در بازار نسبت به مواقع عادی کمتر است. وی با پیش‌بینی اینکه افزایش قیمت سکه همچنان ادامه داشته باشد، تصریح کرد: با توجه به اوضاع اقتصادی دنیا و پیش‌بینی رکود اقتصادی، مسلما قیمت طلا همچنان روند صعودی خواهد داشت، البته شاید در مقاطعی قیمت کاهش یابد یا روند افزایشی آن متوقف شود. کشتی آرای افزود: اما این امر دلیلی بر کاهش قیمت طلا در بازارهای جهانی نخواهد بود. در گذشته نیز چنین بوده است، به‌طوری‌که قیمت طلا افزایش می‌یابد و تنها در مقاطعی افزایش آن متوقف یا با کاهش قیمت مواجه می‌شود، اما مجددا قیمت طلا افزایش می‌یابد ولی روند منحنی قیمت طلا صعودی است. بانک مرکزی هم روز یکشنبه بالاخره رکورد ۵۰۰ هزار تومان را زد و قیمت هر قطعه سکه بانکی طرح جدید برای عرضه در شعب بانکی با احتساب مالیات بر ارزش افزوده را ۵۱۷ هزار و ۹۲۰ تومان، نیم بهار را ۲۵۸ هزار و ۹۶۰ تومان و ربع سکه را ۱۳۳ هزار و ۶۴۰ تومان تعیین کرد. اما همزمان با رشد سریع قیمت‌ها در بازار طلا، در چهارراه استانبول قیمت‌ها دست به عصاتر حرکت می‌کنند. روز یکشنبه در شرایطی که بانک مرکزی نرخی را برای ارزهای معتبر تعیین نکرد در بازار آزاد و صرافی‌ها دلار آمریکا ۱۱۸۰ تومان خریداری و ۱۱۸۹ تومان فروخته می‌شد. از سوی دیگر نرخ فروش یورو نیز در بازار آزاد و صرافی‌ها ۱۷۱۸ تومان و نرخ خرید این ارز از مردم ۱۷۰۸ تومان بود. پوند انگلیس نیز که از سوی بانک مرکزی ۱۷۴۱ تومان نرخ‌گذاری شده بود در بازار آزاد به قیمت ۱۹۶۵ تومان خریداری می‌شد و ۱۹۷۵ تومان به فروش می‌رفت.

طلا و سکه	قیمت (تومان)	تغییر (تومان)
بهار آزادی طرح قدیم	۵۴۵۰۰۰	+۱۵۰۰۰
بهار آزادی طرح جدید	۵۳۳۰۰۰	+۱۳۰۰۰
نیم سکه بهار آزادی	۲۶۷۰۰۰	+۷۰۰۰
ربع سکه بهار آزادی	۱۳۹۰۰۰	+۳۰۰۰
هرمثقال طلای ۱۸ عیار	۲۴۵۴۳۰	+۲۳۴۰
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۵۳۲۶۰	+۵۱۰

ارز	قیمت (تومان)	تغییر (تومان)
دلار آمریکا	۱۱۸۹	-۱
یورو	۱۷۱۸	+۳
پوند	۱۹۷۵	+۱۰
دلار کانادا	۱۲۲۲	-۳
یکصدین ژاپن	۱۵۴۰	+۵
درهم	۳۲۵	-۲

یادداشت

منحنی بورس‌ها بالا رفت

مهدی دل‌روشن

■ محافظان وفادار قذافی هم نتوانستند کاری از پیش ببرند و تریپولی (طرابلس) طعم دومینوی سقوط دیکتاتورها را پس از تونس، قاهره و صنعا، تجربه کرد و بهار عربی در سرزمین مدیترانه‌ای عمرمختار نیز دیده شد. پس از بی‌وفایی دینارهای نفتی به صدام حسین، داماد بالقوه (!) مهندس (معمر) قذافی و مرد دوست‌داشتنی عایشه (دختر قذافی)، این‌بار دینارهای لیبیایی هم نتواستند حرکت مردم را با توپ و تفنگ، از کار بیندازند. بعد از اینکه نخستین سکانس اعتراضات مردمی از فوریه ۲۰۱۱ از رسانه‌های جهانی، نمایش داده شد، مهندس قذافی خیلی زود دست به کار شد و با انواع و اقسام گلوله‌ها، جمعیت ۶/۵میلیون نفری قبایل لیبی را به مبارزه فراخواند! اما مقاومت برای مهندسی که لباس سرهنگ‌ها را به تن می‌کرد و پشت سرش کلی محافظ زن به همراه داشت، بی‌فایده بود. اینک بشکه‌های نفت، به تولیدکنندگان غربی، چشمک می‌زنند و از الان، تاثیرات مثبت خود را روی رکود جهانی، شروع کرده‌اند. کمتر کاری بود که در لیبی بدون نظر مستقیم مهندس روی دهد. او ۴۲ سال، رهبر این کشور بود و در داخل به او «برادر رهبر» می‌گفتند. دو سال پیش در اقدامی غیرمنتظره، ایده انحلال دولت را مطرح و اعلام کرد درآمدهای نفتی کشور باید مستقیما به دست مردم برسد! اما این حرکت هرگز روی واقعیت را به خود ندید. لیبیایی‌ها همیشه به شرکت‌های نفتی آمریکایی، بی‌اعتماد بودند؛ حتی بی‌اعتمادتر از سرهنگ به محافظان مردا! آنها نمی‌خواستند که آمریکایی‌ها بیایند و منفعت‌شان را ببرند و بروند، بلکه علاقه داشتند که یانکی‌ها در آنجا بمانند و کمک کنند.

در واقع انتظار داشتند فناوری‌های روز ینگه دنیا را به آنها انتقال دهند و در کشورشان ظرفیت‌سازی کنند! در یکی، دو سال اخیر، بی‌شک لیبی یک کشور در حال رونق به حساب می‌آمد. جهش اقتصاد این کشور با شرایطی که یک دهه پیش شاهد آن بودیم قابل مقایسه نیست. در آن زمان لیبی به دلیل تحریم‌های آمریکا علیه سیاست‌های رهبر این کشور، شرایط سختی را می‌گذراند. اما مخالفت قذافی با تروریسم، تسلیم دو مظنون بمب‌گذاری لاکربی در سال ۱۹۸۸ و پرداخت غرامت به خانواده‌های ۲۷۰ نفر کشته‌شده در آن حادثه، روابط لیبی را با جامعه جهانی بهبود بخشید. آمریکا روابط خود را با بازگشایی سفارتش در این کشور از سر گرفت، شرکت‌های آمریکایی و اروپایی به سوی این کشور که بزرگ‌ترین ذخایر نفت کشف‌شده آفریقا را در خود جای داده است، سرازیر شدند. علاوه بر همه اینها، دولت عزم خود را برای بهبود شرایط کسب‌وکار جزم و راه را برای رشد بخش خصوصی هموار کرد. این اقدامات، نظامی را پایه‌ریزی کرد که به عقیده تحلیل‌گران در کشوری سوسیالیستی به‌طرز غریبی کاپیتالیستی است. لیبی تقریبا مساحتی نزدیک به ایران دارد اما جمعیتش، یک دهم کشور ماست و ۳۲ استان را در تقسیمات کشوری خود، جای داده است. جالب است که یکی از ۱۰ اقتصاد بزرگ انرژی فسیلی جهان، فقط دارای ۳درصد تورم است اما چیزی حدود ۳۰درصد نرخ بیکاری دارد. از جمعیت ۶/۵میلیونی لیبی، نزدیک به ۲میلیون نفر، نیروی کار فعال هستند و تولید ناخالص داخلی آنها، تولید ناخالص داخلی این کشور ۷۸/۷۹میلیارد دلار است. محصولات صادراتی این کشور شامل نفت‌خام، محصولات فرآوری‌شده پتروشیمی، گاز طبیعی و مواد شیمیایی است که به کشورهای ایتالیا (۳۶/۷درصد)، آلمان (۱۴/۳درصد)، اسپانیا (۸/۷درصد)، آمریکا (۶/۱درصد)، فرانسه (۵/۶درصد) و ترکیه (۵/۳درصد) صادر می‌شود.

محصولات وارداتی لیبی شامل ماشین‌آلات، کالاهای مصرفی و تجهیزات حمل‌ونقل است که از کشورهای ایتالیا (۱۸/۹درصد)، آلمان (۷/۹درصد)، چین (۷/۵درصد)، تونس (۶/۳درصد)، فرانسه (۵/۸درصد)، ترکیه (۵/۲درصد)، آمریکا (۴/۷درصد)، کره‌جنوبی (۴/۳درصد) و انگلیس (۴درصد) وارد می‌شود.

پروژه‌های در دست اقدام در لیبی به همان اندازه که نشان‌دهنده این تناقض هستند، از چالش‌های پیش‌روی لیبی هم حکایت دارند. جوانان لیبیایی که اکثریت جمعیت این کشور را تشکیل می‌دهند، برای به دست آوردن خانه‌های ارزان با مشکلات زیادی مواجه هستند.

داشتن مسکن در لیبی مانند سایر کشورهای جهان عرب پیش‌شرط ازدواج است! در هرحال، در واکنش به سکانس پایانی اکشن قذافی و پسران(!)، بازارهای مالی دنیا در اولین روز هفته (دوشنبه)، تپش کوچکی را تجربه کردند. از خیابان وال‌استریت گزارش شده، منحنی‌های بورس نزدک پس از انتشار خبر سقوط تریپولی (طرابلس)، تا ۳/۰۱درصد، به سمت بالا، میل کرده و جانی دوباره گرفتند و نمودارها نیز تا حد کمی، قد کشیدند! در همین حال، S&P هم تا ۱/۵درصد با رشد شاخص‌ها مواجه شد. تسلط مخالفان قذافی بر منابع اقتصادی و احتمال از سرگیری صادرات طلای سیاه از بنغازی، شوک اقتصادی خوبی را به همراه داشته است.